

der Erde c. drámájában aratta. Német színésznő létére anyanyelvét hibátlanul megőrzi és 1924. febr. 22. játszik első ízben magyarul a pesti közönség előtt, *Vajda* Ernő *A három* c. vígjátékában, a Renaissance Színházban.

Akusztika, a színháznak, hangversenyteremnek legfontosabb tulajdonsága, mert a jó akusztikájú helyiség, melyben a beszéd, hang mindenütt egyformán jól és tisztán hallható, nagyban hozzájárul az előadás sikeréhez és így megkönnyíti az előadó munkáját. A jó akusztika feltétele, hogy a hang ne szabályosan verődjék vissza, mert akkor visszhang keletkezik, viszont a szabálytalanul visszaverődő hangok, melyek a hallgató füléhez jutó hangot erősítik, ne hosszabbítsák meg a hang visszaverődésének idejét, mert akkor a hang nem tiszta. (L. még Színházépítéset.)

Aláhúzza a szerepét. Gyakran előforduló kritikai meghatározás, azokra a színészekre, akik szerepüket (vagy annak egyes részét) kihangsúlyozottan, feltűnő nyomatékkal mondják el.

Alajos János, színész, 1851—1860. Kolozsvárt működött *Havi* Mihály társulatánál, azután más vidéki színtársulatokkal járt, nejével, *Szilvássy* Elizával, aki elismert nevű vidéki komika volt (sz. 1816., megh. 1880. febr. 25. *Budapest*). 1858. aug. 4. a Nemzeti Színházban is fellépett mint vendég a *Romeo és Júlia* dajkaszerében.)

Alakítás a színész játékának magasabb megnyilatkozása, a képzelt *alak* megjelenítése, megjátszása, a hang, az arcjáték és a mozdulatok kifejező erejével. A maszk és a jelmez is segítik ebben, de csak akkor, ha a színész az első jelenettől az utolsóig végig tudja vezetni a maszkjával és jelmezével is szemléltetett alak jellemét. Az alakítás akkor nevezhető művészinak, ha a színész nem utánoz, nem másol, hanem eredeti módon dolgozza ki magából az alakítandó jellemet. Természetesen más színészek és alakítások leutánzása értendő ezalatt, mert az alaknak az életből ellesett természetű másolása szintén magasrendű művészi produkció.

Alakos — a színész egyik neve volt régen. A szó a latin *praestigator*-ból származik, a. m. *bűvész, szemfényvesztő*. »Az a tapasztalásunk, hogy tehetősebb hazánkfiak készebbek a közepszerű idegen *Alakosokat* gyámolítani, mint a Nemzeti Színjátszókat nagyobb tökéletesítésre serkenteni« — írja a *Magyar Kurir* 1827. jun. 26-án.

Alanyi Hajnalka, színésznő, sz. 1883. ápr. 16-án, *Nagybányán*. Színpadra lépett 1900. jún. havában.

Alanyias színész. A tartalmatlan, bensőségnélküli színészeket hívják így, akik mindig csak önmagukat játsszák, alakító-képesség nélkül. (V. ö. Tárgyilagos színész.)

Alapi Nándor, színész és színigazgató, sz. 1886-ban, *Alsóalapon* (Fehér m.) A színiakadémia elvégzése után a székesfehérvári színházhoz került. A világháborút végigküzdötte, mint hadnagy súlyosan megsebesült és rokkantsága alatt a *Székesfehérvári Ujság* felelős szerkesztője volt. — 1909. jan. 22-én feleségül vette *Rell* Rózsit. — 1921-ben átvette a székesfehérvári színház igazgatását. — 1923-ban *Országos Kamaraszínház* néven staggionetársulatot alapított, amellyel az ország nagyobb városait járja és főképp komoly irodalmi művekkel ismerteti meg a vidéki közönséget. *Budapest*en is több ízben vendégszerepelt társulatával. 1928. jan. 14-én Székesfehérvárott tartotta az *Országos Kamaraszínház* 1500-ik előadását, melyen *Sophokles* »*Antigone*«-ja került színre. (A társulat kétezredik előadása alkalmából (1929. ápr. 4. Győr) A. N. »*Vánárolásunk*« címen emlékkönyvet adott ki. Megj. *Budapest*, 1929.)

Alapleltár. Ez volt a neve 1792-ben az első magyar színtársulat ruhatári főjegyzőkönyvének.

Alapszín, — a maszkirozásnál ezzel, a természetes testszínél valamivel sötétebb árnyalatú festékekkel kenik be magukat a színészek és csak azután jönnek a figurához szükséges különböző festékek. (V. ö. Testszín.)